

Đẻ dê

- Chuẩn bị khăn sạch, nước ấm, chỉ, cồn sát trùng, kéo...
- Khi dê sinh con, lấy khăn lau sạch nhốt trên mũi, mõm (để tránh ngạt thở). Nếu đẻ bình thường, nên để dê mẹ liếm nhốt, nước ối trên lông cho dê con. Vuốt màu rốn ngược về phía bụng, lấy chỉ sát trùng thắt (cách 3 - 4cm) và cắt cuống rốn. Sát trùng vết cắt bằng cồn iốt.
- Cho dê con bú: Sau 20 - 30 phút, cho dê con bú sữa đầu, sau đó cho dê con bú tự do.

Nếu vắt sữa:

Lượng sữa cho bú theo tuổi: (lít/con/ngày)

10 ngày đầu	Để dê con bú tự do
Từ ngày 14 - 21*	0,4 - 0,5 lít
Từ tuần thứ 4 - 8	0,6 lít
Từ tuần thứ 9 - 12	0,4 lít

* Từ ngày thứ 21 trở đi cho dê con tập ăn thức ăn tinh.

- Sau 3 tháng tuổi cai sữa.

Vắt sữa: Từ ngày thứ 11 trở đi, vắt sữa cho dê mẹ 2 lần/ngày.

Công tác thú y

- Không được nhốt chung hoặc chăn thả với các loại gia súc khác.
- Định kỳ 1 năm 2 lần tổ chức tẩy giun sán và tiêm phòng cho dê.
- Nếu tắc sữa, căng bầu vú: chườm nước nóng pha muối 1%, 4 - 5 ngày liên. Nếu viêm vú, tiêm kháng sinh.
- Chướng bụng đầy hơi cho dê uống nước giấm, tỏi, kết hợp xoa bóp vùng dạ cỏ.
- Thường xuyên kiểm tra đàn dê, sớm phát hiện biến động để xử lý.
- Vệ sinh chuồng trại sạch sẽ.

Giấy phép XB số: 17/MHTT, do Sở Văn hóa TT Hòa Bình cấp ngày 2/6/99. In 5000 tờ tại Xưởng in NXBNN. In xong và nộp lưu chiểu tháng 7/1999.

NUÔI DÊ LAI NGOẠI

Giới thiệu giống

♦ **Dê Bách thảo**

Là giống kiêm dụng, đã được hình thành khi lai một số giống dê ngoại với dê nội và đã được công nhận là giống của Việt Nam.

- Lông màu đen, tai to, rủ xuống mặt, có 2 sọc trắng chạy dài theo mặt, đa số không sừng và râu cằm. Bốn chân, bụng và ngực có lông trắng.
- Trọng lượng trưởng thành: con đực 50 - 70kg con cái 30 - 40kg.
- Khả năng cho sữa: 0,9 - 1,2 lít/ngày.
- Khả năng sinh đẻ: 1,6 con/lúa; 1,7 lứa/năm.

♦ **Dê Jamnapari**

- màu lông: trắng toàn thân
- Trọng lượng: 16 tháng tuổi đạt 22 - 24kg; trưởng thành đạt 40 - 46kg.
- Khả năng cho sữa: 1,2 - 1,4 lít/ngày.
- Khả năng sinh đẻ: 1,3 con/lúa; 1,3 lứa/năm.

♦ **Dê Barbari**

- màu lông: nền vàng cạp loang đốm như hươu sao rất đẹp. Tai nhỏ thẳng, người thon chác, ăn tạp, chịu kham khổ.
- Trọng lượng trưởng thành: 30 - 35kg
- Bầu vú phát triển, khả năng tiết sữa 0.9 đến 1,1 lít/ngày.
- Khả năng sinh sản tốt: 1,8 con/lúa; 1,7 lứa/năm.

♦ **Dê lai**

Các giống dê ngoại nhập nội cho lai với dê nội (đực ngoại x cái nội) cho con lai có khả năng tăng trọng và cho sữa vượt trội, thích nghi với điều kiện Việt Nam.

Chuong trại

- Bố trí chuồng trại phải đảm bảo đông ấm, hè mát, thoáng, tránh được nắng tây xiên khoai và gió mùa đông bắc lùa.
- Chuồng phải có sàn và nền có kềm sân chơi.
- Chia chuồng ra từng ô để nhốt từng loại dê hoặc từng cá thể. Kích thước ô nhốt cá thể: Cao 1,6 - 1,8m; rộng 1,2 - 1,4m; sâu 1,3 - 1,5m. Đảm bảo diện tích một ô từ 1,5 - 1,8m².
- Sàn chuồng làm bằng tre hoặc gỗ. Khe giữa các thanh sàn rộng 1,5cm là thích hợp. Nếu để khe rộng quá dê bị kẹt chân, hẹp quá phân không thoát.

Chăm sóc nuôi dưỡng

- ♦ **Nuôi chăn thả**
 - Phải đảm bảo thời gian chăn thả 4 - 5 tiếng/ngày.
 - Nếu không đảm bảo thời gian trên phải bổ sung thức ăn tinh và thô xanh. Thức ăn tinh là các loại cám gạo, cám ngô..., lượng cho ăn 0,1 - 0,2kg/con/ngày. Ngoài ra có thể cho ăn thêm các loại củ quả như: Bí đỏ, khoai lang...
- ♦ **Nuôi nhốt hoàn toàn**
 - Bố trí lượng thức ăn thô xanh bằng 30% trọng lượng cơ thể.

- Thức ăn tinh cho ăn (kg/con/ngày):

Dê hậu bị (5-7 tháng tuổi)	0,2 kg
Dê cái chữa 3 tháng đầu	0,3 kg
Dê cái chữa 2 tháng cuối	0,4 kg
Tiết sữa và nuôi con	0,4 kg

- Nước uống: Cho dê uống đủ nước sạch hàng ngày. Mùa đông pha thêm muối + đường; cho dê uống theo tỷ lệ muối 0,5% + đường 10%.

Chú ý: Phải tập cho dê ăn các loại thức ăn tinh một cách từ từ, vừa đủ để phòng tránh cho dê các bệnh về đường tiêu hóa

Phối giống sinh sản

Phối giống

- Không cho phối giống những dê có quan hệ huyết thống gần để tránh đồng huyết.
- Tuổi phối giống lần đầu: Dê đực 9 - 10 tháng tuổi, dê cái 7,5 - 8 tháng tuổi.
- Thời gian động dục 1 - 3 ngày, chu kỳ động dục 20 - 22 ngày. Sau đẻ 1 - 3 tháng sẽ động dục trở lại.
- Biểu hiện động dục: Thích gần con đực, ve vẩy đuôi, kém ăn, âm hộ sưng hồng.
- Thời điểm phối giống thích hợp: Sáng ngày thứ 2 (kể từ lúc phát hiện động dục), khi âm hộ có keo dính chảy ra (3cm) lòng thông.

Chửa đẻ

- Thời gian chửa 5 tháng (147 - 150 ngày)
- Dê sắp đẻ bụng to, nặng nề, sụt mông, bốn chân lo lắng, cào nền chuồng.